

Notă privind revizuirea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public

Proiectul propus reprezintă forma revizuită a *Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin HG nr. 90/2008*.

În conținutul documentului de discuție au fost operate modificări necesare armonizării acestuia cu prevederile *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012 (Lege)*, precum și modificări rezultate din experiența de aplicare a *Regulamentului* în vigoare și din evoluția din ultima perioadă a numărului și tipului de cereri de racordare la rețelele electrice.

Principalele completări și modificări aduse *Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin HG nr. 90/2008*, sunt:

1. Obligațiile operatorului de transport și de sistem, operatorilor de distribuție titulari de licență, proprietarilor de rețele de distribuție de a asigura racordarea utilizatorilor

S-a precizat faptul că operatorul de transport și de sistem, operatorii de distribuție concesionari, precum și orice persoană care deține o rețea electrică de distribuție proprie amplasată pe domeniul public și care era existentă la data intrării în vigoare a *Legii*, au obligația să asigure racordarea instalațiilor utilizatorilor, în condițiile prevăzute de Regulament.

Astfel, deținătorul unei rețele de distribuție ce nu este amplasată pe domeniul public are obligația de a asigura accesul (în sensul utilizării rețelei) pentru utilizatorii deja racordați, însă nu are obligația de a racorda orice nou utilizator (o poate face, dacă dorește, în condițiile respectării prevederilor Regulamentului).

2. Certificatul de racordare

În avizul tehnic de racordare (ATR) sunt precizate de către operatorul de rețea condițiile de racordare la rețeaua electrică a unui loc de producere și/ sau de consum.

Conform Regulamentului aprobat prin HG 90/2008:

- în cazul unui loc de producere sau de consum permanent, ATR este valabil pe perioadă nedeterminată, dacă nu se modifică datele locului de producere sau de consum ori datele utilizatorului;
- ATR este anexă la contractul de racordare, pe perioada realizării racordării la rețeaua electrică;
- ulterior racordării, ATR este anexă la contractul de distribuție sau transport și/sau de furnizare.

Se propun următoarele modificări:

- Certificarea îndeplinirii condițiilor de racordare la rețea, prevăzute în avizul tehnic de racordare valabil, se realizează prin emiterea certificatului de racordare de către operatorul de rețea;
- După:
 - punerea în funcțiune a instalației de racordare,
 - depunerea dosarului instalației de utilizare,

- în cazul producătorilor, efectuarea probelor care atestă conformitatea cu condițiile tehnice de racordare prevăzute de normele tehnice, operatorul de rețea emite **certificatul de racordare**, înainte de punerea sub tensiune finală a instalației de utilizare.
- Certificatul de racordare se emite gratuit de către operatorul de rețea, fără să fie necesară o cerere în acest sens din partea utilizatorului.
- Certificatul de racordare este anexa tehnică a contractului de furnizare și/ sau de rețea (distribuție sau transport).
- Certificatul de racordare nu este emis pentru un anumit titular, ci este asociat locului de producere sau de consum.
- Nu este necesară actualizarea certificatului de racordare la schimbarea denumirii utilizatorului sau la schimbarea titularului locului de producere sau de consum.
- valabilitatea ATR încetează la emiterea certificatului de racordare pentru puterea finală aprobată prin ATR.

Actualizarea certificatului de racordare

În situația solicitării actualizării certificatului de racordare, operatorul de rețea:

- a) actualizează certificatul de racordare, în cazul în care modificările intervenite la locul de producere sau de consum, care au generat solicitarea, permit continuarea utilizării rețelei electrice în aceleași condiții de racordare, fără a fi necesară îndeplinirea în prealabil a unor condiții suplimentare;
- b) emite un aviz tehnic de racordare, în cazul în care cererea utilizatorului nu poate fi acceptată decât după îndeplinirea unor condiții tehnico-economice de racordare la rețea suplimentare.

3. Constituirea de garanții financiare în favoarea operatorului de rețea, de către persoanele juridice, titulari de ATR pentru locuri de producere cu o putere totală aprobată pentru evacuare mai mare de 1 MW

- Valoarea și forma garanției se înscriu în avizul tehnic de racordare și în contractul de racordare;
- Garanția se constituie de către utilizator în termen de maximum 3 luni de la emiterea ATR;
- Operatorul de rețea execută garanția constituită de utilizator, în conformitate cu prevederile contractului de racordare, în situațiile în care respectivul utilizator nu își îndeplinește oricare din următoarele obligații asumate prin contractul de racordare:
 - a) utilizatorul nu achită tariful de racordare în condițiile și la termenele stabilite în contractul de racordare;
 - b) utilizatorul nu realizează instalația de utilizare și nu predă operatorului de rețea documentația de execuție a instalației de utilizare, până la data prevăzută în contractul de racordare.
- Garanția încetează la terminarea contractului de racordare sau la rezilierea acestuia, ori la încetarea valabilității avizului tehnic de racordare care conține valoarea și forma respectivei garanții;
- Sumele încasate ca urmare a executării garanțiilor financiare se constituie venit din contribuții financiare al operatorului de rețea, ce poate fi utilizat numai pentru finanțarea ori cofinanțarea lucrărilor de întărire a rețelelor electrice de interes

public, necesare racordării producătorilor de energie electrică. Lucrările de întărire finanțate în acest mod trebuie să fie cuprinse în planul de investiții al operatorului de rețea, aprobat în prealabil de autoritatea competentă.

4. Suportarea costurilor generate de racordarea de noi utilizatori sau ca urmare a schimbării caracteristicilor energetice inițiale ale utilizatorilor existenți, inclusiv pentru eliberarea unor amplasamente

- **lucrări de modificare ori deviere** a instalațiilor electrice existente ale operatorului de rețea, rezultate din avizul de amplasament

- lucrările de modificare ori de deviere a instalațiilor electrice existente ale operatorului de rețea, rezultate din avizul de amplasament se fac pe cheltuiala utilizatorului (cel care a generat modificarea);
- de regulă, aceste lucrări se fac de către operatorul de rețea ca titular de investiție, printr-un contract încheiat cu utilizatorul (similar contractului de racordare), în conformitate cu Metodologia de emitere a avizelor de amplasament ;
- prin excepție, dacă din lucrările de modificare ori de deviere a instalațiilor electrice de distribuție existente rezultă capacități energetice noi, acestea vor fi preluate de operatorul de distribuție în condițiile Legii (Conform metodologiei de preluare a capacităților aprobată de ANRE);
- Utilizatorul încheie în favoarea operatorului de rețea convenții pentru exercitarea de către operatorul de rețea a drepturilor de uz și de servitute asupra terenurilor afectate și suportă contravaloarea indemnizațiilor și despăgubirilor stabilite în convenții;
- utilizatorul care a generat mutarea are obligația să obțină pe cheltuiala sa, în numele operatorului de rețea, dreptul de proprietate sau de folosință asupra terenurilor pe care urmează a fi amplasate instalațiile electrice deviate;
- s-a eliminat obligația utilizatorului de a obține avizele și acordurile solicitate prin certificatul de urbanism în vederea emiterii autorizației de construire sau de desființare pentru lucrarea de deviere ori de mutare, fiind instalația operatorului de rețea.

- **lucrări de întărire** a rețelei electrice în amonte de punctul de racordare, pentru crearea condițiilor tehnice necesare racordării unui utilizator

- a) Producătorii contribuie la finanțarea lucrărilor de întărire, cota de participare fiind inclusă în tariful de racordare (reglementat), stabilit conform Metodologiei de stabilire a tarifelor de racordare;
- b) Realizarea lucrărilor de întărire necesare pentru racordarea unui loc de consum se face de către operatorul de rețea și pe cheltuiala acestuia.

Dacă pentru racordarea unui loc de consum sunt necesare lucrări de întărire și operatorul de rețea nu are programată investiția într-un orizont de timp acceptabil pentru utilizator, consumatorul poate finanța lucrările. În acest caz, operatorul de distribuție va returna cheltuielile efectuate pentru întărirea rețelei de distribuție, printr-o modalitate convenită între părți (asigurându-se astfel despăgubirea clienților pentru capacitățile energetice de distribuție rezultate). În contractul de racordare se prevăd costul lucrărilor de întărire care se suportă de către utilizator și modalitatea de returnare a acestor cheltuieli de către operatorul de distribuție.

- **lucrări pentru realizarea instalației de racordare** = instalația cuprinsă între punctul de racordare și punctul de delimitare:

- se suportă de către utilizator prin tariful de racordare ce se achită operatorului de rețea.

5. Introducerea unei noi etape în procesul de racordare, punerea sub tensiune a instalației de utilizare în scopul realizării probelor de punere în funcțiune a instalațiilor de utilizare și/ sau a receptoarelor ori a generatoarelor

- Punerea sub tensiune pe perioada de probe se face la solicitarea utilizatorului, cu scopul și strict pentru perioada realizării probelor de punere în funcțiune a instalațiilor de utilizare și a receptoarelor/ generatoarelor, conform unui program convenit între operatorul de rețea și utilizator;
- Pentru punerea sub tensiune pe perioada de probe trebuie încheiat în prealabil contractul pentru transportul, distribuția și/sau furnizarea energiei electrice, pe perioadă determinată (pentru perioada realizării probelor de punere în funcțiune), având ca anexă tehnică avizul tehnic de racordare;
- Perioada maximă pentru menținerea sub tensiune este 24 luni;
- Dacă probele se finalizează cu succes, operatorul de rețea menține sub tensiune respectivele instalații până la îndeplinirea condițiilor de punere sub tensiune finală.

6. Instalarea de generatoare la un loc de consum existent

În situația în care utilizatorul instalează generatoare la un loc de consum existent, sunt posibile 2 cazuri:

- racordarea generatoarelor la instalația de utilizare existentă:
 - cu evacuarea energiei în rețea, caz în care se modifică puterea aprobată și e obligatorie actualizarea certificatului de racordare;
 - dacă energia produsă nu se evacuează în rețea (se consumă local sau se stochează), de regulă nu e necesară actualizarea certificatului de racordare dar trebuie actualizat dosarul instalației electrice de utilizare, completându-se cu schema de racordare a generatoarelor avizată de operatorul de rețea; Dacă operatorul de rețea constată că este necesar să includă în certificatul de racordare condiții suplimentare legate de racordarea generatoarelor, poate impune condiția ca utilizatorul să solicite actualizarea certificatului de racordare.
- generatoarele constituie un loc de producere separat de instalația de utilizare a locului de consum, pentru racordarea căruia se solicită emiterea unui nou ATR.

7. Linia directă

În conformitate cu prevederile Legii, alimentarea prin intermediul unei linii directe este condiționată de absența unei oferte rezonabile economic și tehnic pentru accesul la rețeaua electrică de interes public.

- Pentru racordarea prin linie directă, este necesar acordul operatorului de distribuție concesionar;
- Acordul se solicită de către viitorul utilizator;

- Operatorul concesionar poate refuza să dea acordul numai în cazul în care prezintă utilizatorului o soluție de racordare la rețeaua de interes public, printr-o instalație diferită de o linie directă, în condiții tehnice și economice echivalente sau mai avantajoase pentru utilizator;
- Modul de colaborare între factorii implicați în racordarea prin linie directă, se stabilește prin reglementare specifică.

8. Aspecte particulare privind racordarea locuințelor individuale cu o putere solicitată mai mică de 30 kVA

- soluția de racordare se stabilește prin fișă de soluție;
- racordarea se realizează la rețeaua electrică de joasă tensiune de interes public cea mai apropiată, printr-un bransament dimensionat corespunzător puterii aprobate pentru locul de consum respectiv; eventualele lucrări de întărire a rețelei, necesare pentru preluarea consumului aprobat noului utilizator se realizează de către și pe cheltuiala operatorului de distribuție concesionar;
- utilizatorii cu o putere aprobată sub 30 kVA achită tariful de racordare stabilit prin ATR sau un tarif de racordare mai mic, în situația în care utilizatorul optează pentru un anumit executant atestat cu care negociază un preț mai bun pentru realizarea instalației de racordare.

9. Aspecte particulare privind racordarea locuințelor în zone în care nu există rețea electrică de interes public de joasă tensiune

- la solicitarea autorităților administrației publice locale sau centrale, în baza planurilor de dezvoltare regională și de urbanism, realizarea rețelei de joasă tensiune se finanțează de operatorul de distribuție concesionar, integral sau prin coparticiparea autorităților publice;
- evaluarea condițiilor de finanțare se realizează de operatorul de distribuție concesionar, conform unei metodologii aprobate de ANRE;
- Dacă realizarea rețelei este cofinanțată de OD concesionar și autoritățile publice, autoritățile publice încheie cu OD concesionar un contract de comodat având drept obiect cota deținută din rețeaua realizată, pe toată durata de viață a acesteia, cu obligativitatea comodatarului de a o menține în stare de funcționare pe costurile sale;
- OD concesionar poate prelua cu justă despăgubire capacitățile care constituie obiectul contractului de comodat, oricând pe durata acestuia, în condițiile stabilite prin reglementările aplicabile în vigoare.
- În situația înregistrării unei cereri de racordare pentru o locuință individuală având o putere solicitată mai mică de 30 kVA, amplasată într-o zonă în care nu există rețea electrică de interes public de joasă tensiune, operatorul de distribuție concesionar stabilește soluția de racordare la rețeaua de distribuție prin fișă de soluție și emite avizul tehnic de racordare, dimensionând instalația de racordare corespunzător puterii aprobate pentru locul de consum respectiv. Operatorul de distribuție concesionar are obligația să comunice viitorului client casnic, în cadrul avizului tehnic de racordare, informații cu privire la stadiul în care se află realizarea rețelei de joasă tensiune din apropierea locuinței și termenul de finalizare a respectivei investiții.

10. Aspecte particulare privind racordarea la RED a ansamblurilor de blocuri de locuințe, a ansamblurilor rezidențiale formate din locuințe individuale, în situația în care drumurile de acces din interiorul ansamblului sunt proprietate privată

- operatorul de distribuție concesionar emite aviz tehnic de racordare pentru puterea totală necesară; punctul de delimitare se stabilește la limita de proprietate asupra terenului dezvoltatorului, în conformitate cu prevederile legale, și cu respectarea condiției ca tensiunea punctului de delimitare să fie egală cu tensiunea punctului de racordare;
- Instalația de racordare se poate realiza în etape, corelat cu etapele de finalizare a locuințelor, conform soluției de racordare prevăzute în avizul tehnic de racordare ;
- Dezvoltatorul are obligația să predea în baza unor documente justificative operatorului de distribuție concesionar rețeaua de distribuție din interiorul ansamblului, până la bornele de ieșire din contoare/limitele de proprietate ale locuințelor din ansamblu, astfel încât viitorii clienți casnici din ansamblu să poată beneficia, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, de serviciul universal la nivelul de calitate prevăzut în standardul de performanță referitor la serviciul public de distribuție;
- Operatorul de distribuție concesionar preia rețeaua de distribuție cu despăgubire, în condiții de eficiență economică conform prevederilor legale; valoarea mijloacelor fixe preluate se include în baza reglementată a activelor, recunoscută de ANRE;
- Este interzisă alimentarea clienților casnici individuali din ansamblu utilizând instalațiile electrice realizate pentru racordarea organizării de șantier necesare construirii locuințelor ; operatorul de distribuție concesionar are obligația să verifice dacă sunt respectate aceste prevederi și, în situația în care constată încălcarea acestora, să deconecteze instalația de racordare a organizării de șantier, cu informarea imediată a autorității competente.

11. Aspecte particulare privind racordarea la RED a zonelor industriale, comerciale sau de servicii comune

- punctul de delimitare se stabilește la limita de proprietate asupra terenului dezvoltatorului, în calitate de utilizator și cu respectarea condiției ca tensiunea punctului de delimitare să fie egală cu tensiunea punctului de racordare;
- dezvoltatorul zonei realizează instalațiile din aval de punctul de delimitare și devine proprietarul unei rețele de distribuție de interes public;
- rețeaua de distribuție din incinta zonei constituie de regulă un sistem de distribuție închis.

12. Aspecte particulare privind racordarea locurilor de producere la rețelele electrice cu tensiunea mai mare sau egală cu 110 kV (prin stații electrice)

- Punctul de delimitare se stabilește în aval de bara cu tensiune inferioară din cadrul stației electrice, în celula de linie din stație plecare către utilizator. Astfel, stația de transformare este deținută de OTS sau de OD concesionar. Stația este instalație de

- racordare și utilizatorii care se racordează ulterior plătesc compensație primului utilizator, care a suportat costurile.
- Similar, în situația în care, urmare a înregistrării mai multor cereri de racordare pentru locuri de producere diferite, din studiul/ studiile de soluție rezultă o soluție de racordare comună ce prevede realizarea unei stații de transformare comune, punctele de delimitare se stabilesc astfel încât bara cu tensiune inferioară din cadrul stației electrice să fie situată în amonte de punctul de delimitare. Stația de transformare se dimensionează pentru evacuarea puterii totale rezultate din însumarea puterilor aprobate fiecărui loc de producere. Costul pentru realizarea instalației de racordare comune se împarte proporțional cu puterile aprobate locurilor de producere individuale. Operatorul de rețea emite aviz tehnic de racordare pentru fiecare loc de producere, pentru puterea aprobată acestuia, cu prevederea soluției de racordare stabilite prin studiul de soluție.

Stabilirea punctului de delimitare în aval de bara cu tensiune inferioară a stației, respectiv pe plecările către locurile de producere racordate la bara stației, prezintă următoarele avantaje:

- OTS sau OD concesionar emite avize tehnice de racordare pentru locurile de producere racordate la rețea;
- OTS sau OD concesionar este operator de măsurare pentru locurile de producere;
- OTS sau OD concesionar asigură conducerea prin dispecer până la nivelul fiecărei centrale în parte (asigură accesul la rețea).

Pentru cazurile existente:

- Dacă cererea de racordare a fost înregistrată înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului, dar nu s-a emis ATR, se aplică prevederile de mai sus.
- Stațiile existente cu tensiunea superioară mai mare de 110 kV, care deservește mai mult de un utilizator și nu sunt deținute de OTS, vor fi preluate de OTS prin contract de comodat. Similar, în situația unei stații de transformare cu tensiunea superioară mai mare de 110 kV ce este deținută de unicul producător racordat, la înregistrarea unei noi cereri pentru racordarea unui loc de producere sau de consum pe bara cu tensiune inferioară a respectivei stații de transformare, proprietarul stației electrice va încheia cu operatorul de transport și de sistem un contract de comodat având drept obiect stația de transformare, pe toată durata de viață a acesteia, cu obligativitatea comodatarului de a o menține în stare de funcționare pe costurile sale.

13. Valabilitatea avizelor tehnice de racordare

- ATR își încetează valabilitatea dacă în maximum 3 luni de la emitere utilizatorul nu constituie garanția financiară prevăzută în aviz;
- s-a prevăzut un termen mai mare pentru oferta de racordare, fără posibilitate de prelungire; ATR își încetează valabilitatea dacă în maximum 12 luni nu se încheie contractul de racordare.

14. Actualizarea avizelor tehnice de racordare

- poate fi actualizat orice ATR valabil;

- avizul emis nu își încetează valabilitatea la apariția unor modificări; prin actualizare, conținutul avizului se corelează cu datele actuale.

15. Alte modificări și completări:

- S-a eliminat studiul de soluție din lista documentației ce trebuie anexată cererii de racordare și s-a introdus unui termen maxim pentru operatorul de rețea pentru transmiterea unei oferte de contract pentru elaborarea studiului de soluție;
- S-a prevăzut un termen maxim pentru operatorul de rețea pentru semnarea contractului de racordare;
- Contractele de proiectare și/ sau execuție vor respecta prevederile unui ghid de conținut aprobat de ANRE;
- S-a introdus unui termen maxim pentru operatorul de rețea pentru punerea sub tensiune finală a instalației de utilizare;
- Pentru operatorii de distribuție s-a introdus condiția de a realiza centre proprii de relații cu clienții, separat de centrele de relații cu clienții ale furnizorului de ultimă opțiune;
- S-a prevăzut avizarea de către ANRE a procedurilor proprii de racordare ale operatorilor de rețea, care conțin prevederi referitoare la utilizatori; Avizarea permite verificarea modului de organizare a activității operatorilor de rețea privind racordarea, în scopul îmbunătățirii acestora și reducerii termenului de racordare.